

МБОУ “Нижне-Тимерлековская ООШ” Рыбно-Слободского
муниципального района РТ

6- сыйныфта математика дәресе

Тема: Саннарны координаталар турысы ярдәмендә кушу.

**Төзеде: югары категорияле математика
укытучысы Шигапова Индера Амировна**

Тема: Саннарны координаталар турысы ярдәмендә кушу.

Дәрес максатлары:

Белем бирү максаты: (Танып белү гамәлләре)

Төрле тамгалы саннарны координаталар турысы ярдәмендә кушарга өйрәнү; теләсә нинди сан уңай санны кушудан зурая; тискәре санны кушудан кечерәюен төшендерү;

төрле тамгалы саннарны кушу кагыйдәләрен өйрәнүгә әзерләү; капма-каршы саннарның суммасы 0 гә тигез булуын төшендерү:

Үстереш максаты: (Регулятив универсаль уку гамәлләре)

Укучыларның фикерләү сәләтен үстерү;

дәреснең проблемаларын күрә белү; чишү юлларын эзләү; нәтижә ясый белү күнекмәләрен үстерү;. үз фикереңне әйтә һәм дәлилли белергә өйрәтү; игътибарлылыкны үстерү;

Тәрбия максаты (Шәхси универсаль уку гамәлләре)

Кызыксынып уку, куелган максатка ирешергә теләү хисләре тәрбияләү; авыл хужалыгы һөнәрләре белән кызыксыну хисләре тәрбияләү.

Дәрес тибы: Яңа материал өйрәнү

Жиһазлау: проектор , презентация, карточкалар

Дәрес барышы.

I. Белемнәрне актуальләштерү

1. Уңай психологик халәт тудыру.

-Хәерле көн укучылар . Сезнең белән чираттагы очрашуыма мин бик шат. Ә сезнең кәефегез ничек? Кәефегез яхшы икән баш бармакларыгызны өскә күтәрегез, кәефегез начар булса баш бармакларыгызны аска төшерегез. Бер, ике, өч... кәефләрегез яхшы булгач дәресне башлайбыз

2. Математик зарядка. -3

1) Бу нинди сан?

2) Координаталар турысында кайда урнашкан?

3) Нинди күрше бөтен саннар арасында урнашкан?

4) Бу санга капма-каршы санны атагыз.

5) Бу саннан кечкенә 2 сан әйтегез.

6) Бу саннан зур 2 сан әйтегез.

7) Саннын модулен әйтегез

8) Координаталары 3 һәм -3 булган нокталар арасындагы ераклык.

9) 3 һәм -3 саннарын чагыштырыгыз

3. Дәфтәрләребезне ачабыз. Бүгенге числону язабыз. 05.05.18

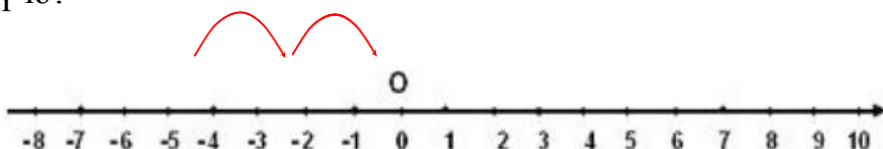
Мин сезгә шифр тәкъдим итәм.09.05.18.73. Бу саннар тезмәсендә нәрсә яшеренгән?

Әйе 2020 елның 9 маенда Бөек Ватан сугышының Жиңүенә 73 ел тула Мин сезнең бу зур бәйрәмне зур уңышлар белән каршы алуыгызны телим. **Ә бүгеге дәрестә мин сезнең эзләнүчеләр, тикшеренүчеләр булып яңа белем үрләрен яулавыгызны телим.**Шуның өчен без группаларда эшләячәкбез

II.Проблемалы ситуация тудыру

1бирем.

А(-3) ноктасы 2 берәмлеккә сулга яки уңга күчсә, нинди нокталарга күчә?

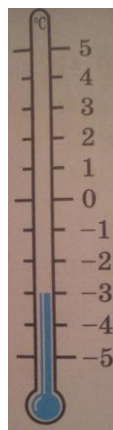
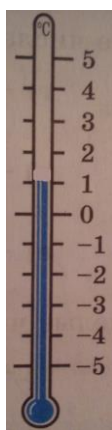
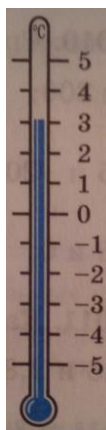

Бу күчерүләрне нинди саннар белән тамгалыйбыз?

Нәтижә: зурлыкның зураюын - уңай саннар, ә кечерәюен тискәре саннар белән күрсәтәбез.

2бирем

Әгәр температура: 1термометрда 2 градуска; 2 термометрда 3 градуска; 3 термометрда -1 градуска; үзгәрсә термометр нинди температура күрсәтәчәк?

Укучылар нәтижәне таблицага тутыралар.

Термометрның күрсәтүе	3	1	-3
Термометрның үзгәрүе	2	-3	-1
Нәтижә	$3+2=5$	$1+(-3)= -2$	$-3+(-1)= -4$

III. Проблемалы ситуацияне ачыклау Дәреснең темасын, максатын әйтү.

Таблицаның 3 юлына игътибар итәбез. Монда нинди мисаллар язылган? (төрле тамгалы саннар белән гамәлләр) Бүгенге дәрескә кадәр сезнең мондый мисаллар белән очрашканыгыз булдымы? Димәк дәреснең темасы нинди була? Дәрестә нәрсәгә өйрәнергә тиеш булабыз.? Бу дәреснең максаты була.

Дәреснең темасы: Саннарны координаталар турысы ярдәмендә кушу.

Дәреснен максаты: Төрле тамгалы саннарны координаталар турысы ярдәмендә кушарга өйрәнү

Укучыларга сорау куела. **Тискәре тамгалы саннар, аларны кушу тормышта кирәкме?** Бүгенге дәрестә шушы сорауга жавап табарга тырышыгыз.

IV. Проблемалы ситуацияне чишү юллары. Яңа материал өстендә эш

1. Саннарны координаталар турысы ярдәмендә кушу аңлатыла.

а) $-1+3=$ укучылар дәфтәрдә башкаралар.

б) $2+(-5)=$ координаталар турысы моделендә.

в) $5+(-5)=$

Нәтижә: капма- каршы саннарның суммасы 0 гә тигез.

2. Физкультминут.

Без инде зурлар.

Күп эшли безнен куллар.

Иркен безнен кырлар.

Тиздән укып бетерербез,

Шунда эшкә китәрбез

3. Мәсьәлә. Фермер гаилә фермасы ачарга уйлый. Башлангыч капиталы булмый, ягъни 0 була. Үзенең эшен башлап жибүрү өчен банктан 2,5 млн сум кредит ала. Берничә ел ит сата, сөт сата һәм 5 млн сум табыш ала. Шул уку вакытта аның төрле чыгымнар өчен 1 млн. сум, процентлары белән банкка бурычы 3 млн сум була. Фермерның чиста табышы күпме калган?

Димәк фермерның чиста табышын түбәндәгечә күрсәтергә була:

Башлангыч чиста Капитал табыш	Табыш	Өстәмә чыгым	Банкка бурыч
0	+5	-1	-3
1			

Нәтижә: $0 + (+5) + (-1) + (-3) = +1$

4. Дәрәслек буенча эш

5. Нәтижәләр ясау. Дәрәскә йомгак ясау.

Жәмләләрне тәмамлагыз:

Теләсә нинди сан уңай санны кушудан ...(зурая)

Ә тискәре санны кушудан ...(кечерәя)

Капма-каршы саннарның суммасы...(0гә тигез)

V **Өй эше.**

п.31 кагыйдәләрне кабатларга; №№1039; 1020;

«Табыш», «бурыч», «Чыгым» төшенчәләрен кулланып мәсьәлә төзөргә.

VI. Рефлексия.

Ничек уйлыйсыз без куйган максатыбызга ирештекме? Нинди авырлыктар булды? Тикшеренүчеләр буларак без үзебез өчен нинди ачышлар ясадык? Әйдәгез дәрәстә куелган сорауга әйләнеп кайтыйк әле: төрле тамгалы саннарны кушу тормышта кирәкме?

Укучыларның фикерләре тыңлана, дәрәскә йомгак ясала, билгеләр куела.

Кулланылган материал: Учебник Математика 6 класс Н.Я. Виленкин, В.И. Жохов, А.С. Чеесноков, С.И. Шварцбург, 2015г.